

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคlinik

สุธีรา วิบูลย์สุข, ค.ม., นิตยากรณ์ บุนสวัสดิ์, ศษ.ม.

ฝ่ายการศึกษา, งานบริการการศึกษา, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร 10700.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้ที่สุข และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่สุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคlinik กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 243 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) = 0.859 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคlinik มีระดับการเรียนรู้ที่สุขทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.42 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ รองลงมาด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง และด้านความรักความศรัทธา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่สุขทั้ง 5 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ที่สุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่สุขมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.51 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านผู้สอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.39, 0.37, 0.36 ตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่สุขที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้ที่สุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคlinik คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านเพื่อน สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้ที่สุขได้ร้อยละ 30.5 และสมการถดถอยในรูปแบบมาตรฐาน คือ การเรียนรู้ที่สุข = 0.370 ด้านผู้เรียน + 0.198 ด้านสภาพแวดล้อม + 0.115 ด้านเพื่อน

คำสำคัญ : การเรียนรู้ที่สุข, นักศึกษาแพทย์, ปริคlinik

Abstract: Factors Affecting Learning with Happiness of Medical Students in Preclinical Year
Sucheera Wiboolsuk, M.Ed., Nittayaporn Bunsawat, M.Ed.

Education Department, Division of Education Affair, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand.

Siriraj Medical Bulletin 2015;8(2):70-76

The objectives of this research were to study the level of happiness and the factors affected towards learning with the happiness of Medical Students in Preclinical year. 243 the second and third-year medical student were a sample. Data were collected by a questionnaire which Cronbach's Alpha Coefficient

(α) = 0.859 and analyzed by means, average deviation, correlation coefficient, multiple regression analysis (stepwise). Research findings were as follows: The Medical Students in Preclinical year had high level of learning with happiness in 6 areas combined was found to be high, with average score of 3.42 the most average score were opening door to nature, willing and stability, love and faith. The relations between 5 factors affected towards learning with happiness were positive direction with significant at the .01 level: the factor with the most happiness in learning was the factor of learners with Correlation Coefficient at the .051 level, the factors of friends, the environment and instructors with Correlation Coefficient at the .039 , 0.37 and 0.36 level as follows. Factors affected towards learning with happiness have the factors to predict learning with happiness of Medical Students in Preclinical year was the learners, environment friends factors were able to make a prediction of 30.5% and regression equation of standard scores is Learning with Happiness = 0.370 learner factor + 0.198 environment factor + 0.115 peer factor.

Keywords: Learning with happiness, medical students, preclinical year

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถิติของหน่วยบริการให้คำปรึกษา งาน กิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบว่าปีการศึกษา 2553, 2554 และ 2555 จำนวน นักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับบริการในหน่วยฯ มีนักศึกษาแพทย์ จำนวน 52 คน 59 คน 80 คน ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้ม ที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยนักศึกษาแพทย์เข้ามา ขอรับบริการปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวทาง ด้านการเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งลักษณะปัญหา ที่มาปรึกษานั้น ได้แก่ ได้คะแนนสอบต่ำจนน่าวิตก มีพฤติกรรมย่ำคิดย่ำทำ เรียนอย่างเป็นทุกข์ ปฏิบัติงาน ไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่ส่งรายงาน ขาดเรียน ต้องสอบแก้ตัว หรือเรียนซ้ำชั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ นักศึกษาแพทย์ได้เรียนอย่างมีความสุขนั้นมีความสำคัญ เพราะเมื่อมีความสุขในการเรียนจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดีขึ้นตามลำดับ และหากส่งเสริมให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดแรงจูงใจ เกิดความรู้สึก ที่ดีต่อตนเอง โรงเรียน ครู และเพื่อน อันเป็นองค์ประกอบ สำคัญที่จะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่า และพัฒนาศักยภาพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ จะนำไปสู่การปรับตัวต่อสังคมอย่างมีความสุขต่อไปในอนาคต การจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจะไม่สามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ถ้ามีเพียงบุคคลใดบุคคล

หนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการเรียนรู้ของ นักเรียนที่เป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปรีคลินิก โดยงานวิจัยนี้ ได้ยึดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545)¹ ทั้งนี้เพื่อเป็น ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นักศึกษาแพทย์ตามวิธีการที่ควรจะเป็นเพื่อให้สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ เจตนารมณ์ในการผลิตแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์และวิธีการ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปรีคลินิก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเรียนรู้อย่างมี ความสุขของนักศึกษาแพทย์ในระดับชั้นปรีคลินิก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตร Krejcie

and Morgan (1970)^๑ ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาแพทย์
 ชั้นปีที่ 2 และปี 3 จำนวน 243 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง
 แบบง่าย โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และ
 ส่งคืนที่กล่องรับแบบสอบถาม ณ งานบริการการศึกษา
 ซึ่งจะไม่ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าถูกบังคับในการตอบ
 แบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน
 348 ชุด คิดเป็นอัตราตอบกลับ (response rate) 52.97%
 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพัฒนามาจาก
 แบบสอบถามของ รวีวรรณ คำเงิน และรุ่งนภา จันทรา
 (2553)^๑ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 (rating scale) โดยมีค่าระดับคะแนนตั้งแต่ 1-5
 ซึ่งประกอบด้วยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ
 เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยนำมาแก้ไขปรับปรุง
 ข้อคำถาม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและกรอบแนวคิด
 ในการวิจัย เมื่อนำไปทดลองใช้ได้ค่าความเที่ยง
 สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α)=0.859
 โดยแบบสอบถามมีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ
 ชั้นปี และระดับผลการศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่าง
 มีความสุข 5 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านเพื่อน ด้านผู้สอน
 ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 การเรียนรู้อย่างมีความสุข ตามกรอบ
 แนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขของ
 สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 6 ด้าน คือ
 ด้านความรักความศรัทธา ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้
 ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านความ มุ่งมั่นและมั่นคง
 ด้านดำรงรักษาไม่ตรีจิต และด้านชีวิตที่สมดุล

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของ
 ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่
 และร้อยละ 2) การวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าความคลาดเคลื่อน
 มาตรฐานของค่าเฉลี่ย 3) การวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้
 อย่งมีความสุข ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าความคลาดเคลื่อน
 มาตรฐานของค่าเฉลี่ย 4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
 การเรียนรู้อย่างมีความสุขด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 เพียร์สัน (Pearson’s correlation coefficient) และ
 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression
 analysis)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 นักศึกษาแพทย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
 เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.61 เพศชายร้อยละ 40.52 จำนวน
 นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 47.13 และชั้นปีที่ 3
 คิดเป็นร้อยละ 52.87 โดยส่วนใหญ่มีระดับการเรี
 ญมากกว่า 3.51 คิดเป็นร้อยละ 35.05 รองลงมาอยู่ระหว่าง
 3.01 – 3.50 คิดเป็นร้อยละ 30.17 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percentage)
เพศ		
ชาย	141	40.52
หญิง	197	56.61
ไม่ระบุ	10	2.87
รวม	348	100
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 2	164	47.13
ชั้นปีที่ 3	184	52.87
รวม	348	100
ระดับผลการเรียน		
ระหว่าง 2.01 – 2.50	2	0.58
ระหว่าง 2.51 – 3.00	37	10.63
ระหว่าง 3.01 – 3.50	105	30.17
มากกว่า 3.51	122	35.05
ไม่ระบุ	82	23.57
รวม	348	100

ตารางที่ 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย (SEM) และระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ อย่างมีความสุข	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของค่าเฉลี่ย (Std. Error of Mean)	การแปลผล
ด้านครอบครัว	4.58	0.03	ระดับมากที่สุด
ด้านเพื่อน	4.26	0.03	ระดับมากที่สุด
ด้านผู้สอน	3.84	0.03	ระดับมาก
ด้านสภาพแวดล้อม	3.78	0.03	ระดับมาก
ด้านผู้เรียน	3.67	0.03	ระดับมาก
ภาพรวม	4.03	0.03	ระดับมาก

**ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข
ของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคณิก**

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคณิก มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, SEM = 0.03) เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและด้านเพื่อนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, SEM = 0.03) และ ($\bar{X} = 4.26$, SEM = 0.03) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, SEM = 0.03), ($\bar{X} = 3.84$, SEM = 0.03) และ ($\bar{X} = 3.78$, SEM = 0.03) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

**ตอนที่ 3 การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์
ระดับชั้นปริคณิก**

การเรียนรู้อย่างมีความสุขในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$, SEM = 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง และด้านความรักความศรัทธามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, SEM = 0.04, $\bar{X} = 3.55$, SEM = 0.04, $\bar{X} = 3.42$, SEM = 0.05) ตามลำดับ ในส่วนด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ด้านชีวิตที่สมดุล และด้านดำรงรักษาไม่ตรีจิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, SEM = 0.05, $\bar{X} = 3.34$, SEM = 0.05, $\bar{X} = 3.14$, SEM = 0.05) ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย (SEM) และระดับของการเรียนรู้อย่างมีความสุข

การเรียนรู้อย่างมีความสุข	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของค่าเฉลี่ย (Std. Error of Mean)	การแปลผล
ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ	3.67	0.04	ระดับมาก
ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง	3.55	0.04	ระดับมาก
ด้านความรักความศรัทธา	3.42	0.05	ระดับมาก
ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้	3.40	0.05	ระดับปานกลาง
ด้านชีวิตที่สมดุล	3.34	0.05	ระดับปานกลาง
ด้านดำรงรักษาและไม่ตรีจิต	3.14	0.05	ระดับปานกลาง
ภาพรวม	3.42	0.05	ระดับมาก

ตารางที่ 4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านเพื่อน ด้านผู้สอน ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมกับการเรียนรู้ที่มีความสุข

	ปัจจัยด้านผู้เรียน	ปัจจัยด้านเพื่อน	ปัจจัยด้านผู้สอน	ปัจจัยด้านครอบครัว	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	การเรียนรู้ที่มีความสุข
ปัจจัยด้านผู้เรียน	1					
ปัจจัยด้านเพื่อน	0.58**	1				
ปัจจัยด้านผู้สอน	0.44**	0.44**	1			
ปัจจัยด้านครอบครัว	0.24**	0.21**	0.38**	1		
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	0.37**	0.29**	0.46**	0.18**	1	
การเรียนรู้ที่มีความสุข	0.51**	0.39**	0.36**	0.15**	0.37**	1

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคัลินิก

ตัวแปรทั้งหมด 5 ตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์มากที่สุด (r=0.51) รองลงมา คือ ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผู้สอน (r=0.39, 0.37, 0.36 ตามลำดับ) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขน้อยที่สุดคือ ด้านครอบครัว (r=0.15)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นทั้ง 5 ตัว พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านเพื่อนกับด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (r=0.58) รองลงมา คือ ด้านผู้สอนกับด้านสภาพแวดล้อม (r=0.46) และด้านผู้เรียนกับ

ด้านผู้สอน และด้านเพื่อนกับด้านผู้สอน (r= 0.44) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านครอบครัวกับด้านสภาพแวดล้อม (r= 0.18) (ตารางที่ 4)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคัลินิก ด้วยการวิเคราะห์แบบขั้นบันได (Stepwise) พบว่า ตัวแปรด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเพื่อน สามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคัลินิก ได้ร้อยละ 30.5 และตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขมากที่สุดคือ ด้านผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเพื่อน มีค่า b = 0.213, 0.107 และ 0.064 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 6 ซึ่งเขียนสมการทำนายได้ดังนี้

ตารางที่ 5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได เพื่อพยากรณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคัลินิก

ตัวแปรพยากรณ์	b	SEb	β	t	Sig
ด้านผู้เรียน	0.213	0.033	0.370	6.500	0.000
ด้านสภาพแวดล้อม	0.107	0.026	0.198	4.073	0.000
ด้านเพื่อน	0.064	0.031	0.115	2.088	0.038

R = 0.552 Constant = 1.987

R² = 0.305 Overall F test = 4.358

Adjust R² = 0.299

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

การเรียนรู้อย่างมีความสุข = 1.987 + 0.213
ด้านผู้เรียน + 0.107 ด้านสภาพแวดล้อม + 0.064
ด้านเพื่อน

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

การเรียนรู้อย่างมีความสุข = 0.370 ด้านผู้เรียน
+ 0.198 ด้านสภาพแวดล้อม + 0.115 ด้านเพื่อน

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านครอบครัว และด้านเพื่อนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ คันสนีย์ ัฒจคุปต์ (2544)⁵ กล่าวว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีความสุข พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้าใจศักยภาพและส่งเสริมตามความสามารถที่เด็กมี ต้องเข้าใจว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน หากพ่อแม่คาดหวังมากเกินไปหรือเคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กทำไม่ได้และไม่อยากทำ จะทำให้เด็กเกิดความเครียดทำให้เด็กเรียนรู้อย่างไม่มีความสุข สอดคล้องกับ อารี พันธมณี (2544)⁶ ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่ให้การเสริมแรงเมื่อเด็กทำสิ่งที่ดี ให้การชมเชย ให้รางวัล ให้ความรักและยกย่อง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี เกิดความรู้สึที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้การที่เด็กได้รับการยอมรับจากเพื่อนก็จะทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ และองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ ความสัมพันธ์ของเพื่อนวัยเดียวกัน โดยสอดคล้องกับ อุมพร ตรังคสมบัติ (2543)⁷ ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ และได้รับการกระตุ้นในการเรียนรู้จากกันและกัน จะทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขได้

2. การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคิคลินิกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านความรักความศรัทธาอยู่ในระดับมากแสดงถึงการจัดการเรียนการสอน

ในปัจจุบันที่เน้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างอิสระ สามารถแสดงออกทางความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม และผู้สอนไม่สร้างแรงกดดันแก่นักศึกษา เน้นให้เกิดความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังเน้นให้นักศึกษารับรู้ถึงจุดดีจุดด้อย ไม่ดูถูกตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และการเรียนรู้บนพื้นฐานแห่งความรักและความศรัทธาของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์และวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต (2547)² กล่าวว่า ความสุขกับการศึกษาเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ความสุขที่เกิดจากการศึกษา คือ เกิดจากการมีปัญญาเข้าใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ และตอบสนองความ ใฝ่รู้ ความใฝ่รู้ก็จะทำให้เราเกิดความสุขที่ได้รู้ในสิ่งที่ต้องการรู้ ดังนั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสุขที่ได้คิดอย่างอิสระ มีความสุขที่ได้นำเสนอความคิด วิธีการหาคำตอบให้เหมาะสมกับความคิด โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ทำให้ผู้เรียนคิดเป็น เกิดความพึงพอใจในการเรียน และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์ด้านผู้เรียนด้านเพื่อน ด้านผู้สอนด้านครอบครัว และด้าน สภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเพื่อนเป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปริคิคลินิกได้ร้อยละ 30.5 แสดงให้เห็นว่าในการเรียนแพทย์นั้นความสุขจากการเรียนจะเริ่มจากตัวเองเป็นหลัก ถ้านักศึกษามีสติที่มั่นคง และกำลังใจที่ดีในการเรียนแล้วนักศึกษาจะสามารถก้าวข้ามผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ได้ อีกทั้งความสัมพันธ์อันดีในกลุ่มเพื่อนนั้นเปรียบเสมือนเพื่อนร่วมทาง เพื่อเดินทางไปถึงจุดหมายในเวลา 6 ปี ซึ่งถ้าเราได้เพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรเปรียบเสมือนเราได้ผู้ที่คอยเกื้อหนุนให้เราได้เรียนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตได้อย่างมีความสุข และสุดท้ายนักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพนั้น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่คณะฯ ไม่ควรละเลย เพราะในการศึกษา

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตปัจจัยเกื้อหนุนทางด้านการศึกษาคือสิ่งจำเป็น ไม่ว่าจะเป็นห้องปฏิบัติการ ทุนจำลองทางการศึกษา ห้องสมุดหรือสถานที่สำหรับอ่านหนังสือ ตลอดจนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อคลายความเครียดจากการเรียนที่เข้มข้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปีคลินิกมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน คณะฯ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงประโยชน์จากการเรียนในวิชาต่าง ๆ หรือเชื่อมโยงวิธีการที่จะนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในระดับชั้นคลินิก รวมทั้งปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อให้นักศึกษาได้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายจากการเรียน ปัจจัยเกื้อหนุนเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้ตั้งความมุ่งหมายไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยครั้งต่อไปควร

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพประกอบในการวิจัยด้วย เพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกจากนักศึกษาแพทย์

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นคลินิก เพื่อให้คณะฯ ได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขในระดับชั้นคลินิกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. กิติยวดี บุญซื่อ. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสแควร์; 2540.
2. พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). คู่มือชีวิต. กรุงเทพฯ: กองทุนวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม; 2547.
3. แพรวพรรณ พิเศษ. โมเดลความสัมพันธูเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา 2549;1:95-111.
4. รวีวรรณ คำเงิน, รุ่งนภา จันทรา. ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตพยาบาลในโครงการผลิตวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราญบุรีธานี. วารสารพยาบาล 2554;60:21-28.
5. สันสนีย์ ฉัตรอุปต์. การเรียนรู้ที่มีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์; 2544.
6. อารี พันธุ์มณี. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร: ธนธีการพิมพ์; 2544.
7. อุมพร ตรังคสมบัติ. ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว; 2543.
8. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurements 1970;30:607-10.